

ГЕОГРАФИЯДАН ЖАУАПТАР
10 СЫНЫП

1 - Тапырма. Тест тапсырмалары

1. B
2. D
3. A
4. B
5. C
6. D
7. B
8. B
9. E
10. A
11. C
12. E
13. B
14. A
15. D
16. E
17. B
18. C
19. C
20. A
21. E
22. B
23. D
24. B
25. C

2 - Тапырма. Сәйкестікті анықтаңыз *пайдалы қазбалар – кен орны – орналасқан мемлекет*

Пайдалы қазбалар	Кен орны	Мемлекет
А) алмаз	1) Шанси	I) Қазақстан
Б) табиғи газ	2) Газли	II) ОАР
В) боксит	3) Теңіз	III) Өзбекстан
Г) көмір	4) Уэйпа	IV) КХР
Д) мұнай	5) Кимберли	V) Австралия

- A – 5 – II
B – 2 – III
B – 4 – V
Г – 1 – IV
Д – 3 – I

Тапсырма 3. Сипаттама бойынша табиғи объектіні анықтап, қосымша сұрақтарға жауап беріңіз. (Табиғи нысанды анықтағаны үшін – 2 ұпай, елдерді анықтағаны үшін – 2 ұпай, климат шарттары және ауа райы тәртібін анықтағаны үшін – 2 ұпай, Түсіндіргені үшін - 2 ұпай. **Барлығы 8 ұпай**).

Парагвай өзенінің жоғарғы жағының тектоникалық ойпатында батпақты ойпат орналасқан. Мамандардың пікірі бойынша, бұл құрлық телімі Жер эокожүйесінің тұщы су қорының мол қорын құрайды. Бұл аймақтың қазіргі ландшафттарына тропикалық ормандар, каатинга, сулы-батпақты жайылымдар және әдеттегі саванналар кіреді. Ылғалды маусым кезіндегі су тасқыны бұл аймақты үлкен батпақты көлге айналдырады. Қуаңшылық кезінде ландшафт өзгереді: батпақтарды шөптер қаптап, өзен салалары бұрмаланады, сортаңдар, құм қайраңдары және шөпті аумақтардың алмасуы байқалады. Өртексі ландшафт әртүрлі кең көріністердің пайда болуына себепші болады. Бұл нысан ЮНЕСКО ұйымының Дүниежүзілік мұра тізіміне кіреді. Ол қандай елдерде орналасқан? Әртүрлі ландшафттар қандай климат типінің шарттарына сәйкес құрылады? Жыл мезгілдері бойынша ауа райының тәртібі қандай және оны қалай түсіндіруге болады? Адамзат және оның әрекетінің табиғат нысанына әсері байқалады ма?

1. Пантанал,
2. Бразилия/Парагвай
3. Ылғалдылығы жеткілікті субэкваторлы
4. Сирек кездесетін жануарлар мен құстарға аң аулау, аумақтың шеткі бөлігінде кез-келген нысандардың құрылысы.

Тапсырма 4. Қазақстанда 85 022 өзен бар, оның ішінде 84 694 – ұзындығы 100 км дейін, 305 – 500 км дейін, 23 – ұзындығы 500 – 1000 км жоғары. Төмендегі келтірілген сипаттамалар бойынша республикамыздың қандай өзендері жайында айтылғанын анықтаңыздар? (Әр дұрыс жауапқа 1 ұпайдан. **Барлығы 7 ұпай**).

№ п/п	Өзен атауы	Сипаттама
1 Талас	Өзен - Қырғызстан мен Қазақстан жерінде ағып жатыр. Ұзындығы - 661 км, ал оның су жиналатын алабы – 52 700 км ² . Қаракөл және Үшқоша өзендері қосылған жерден басталады. Өзен төменгі ағысында Мойынқұм құмдарында тартылып қалады.
2 Ырғыз	Ақтөбе және Қостанай облыстарындағы өзен, Торғай өзенінің оң жақ саласы. Өзеннің ұзындығы 593 км, су жиналатын алабы шамамен 32 мың км ² . Мұғалжар тауының шығыс беткейіндегі бұлақтардан басталады. Өзеннің жоғарғы ағысында тұщы, ал төменгі ағысында ащы су байқалады.
3 Шідерті	Қазақстанның Қарағынды және Павлодар облыстарында ағады. Өзен төменгі ағысында Қарасу деп аталады. Ұзындығы – 502 км, су жиналатын алабы 15,9 мың км ² . Өзен бастауын Қушоқы тауының батыс бөлігінен 20 км де орналасқан Қазақ ұсақшоққысынан алады. Ертіс алабындағы Шығанақ көліне құяды.
4 Лепсі	Балқаш көлі алабына жататын өзен. Ұзындығы – 417 км, су жиналатын алабы – 9,4 км ² . Жетісу Алатауының солтүстік беткейіндегі мұздықтардан басталып, әртүрлі табиғат зоналары арқылы ағып өтіп, Балқаш көлінің шығыс бөлігіне құяды.
5 Ойыл	Қазақстанның батысында орналасқан дала өзені. Шығыстан батысқа қарай бағытталған және Жайық өзенінің сол жағында орналасқан. Мұғалжар тауларының етегінен басталады. Ұзындығы – шамамен 800 км, су жиналатын алабы 31 500 км ² .
6 Шелек	Іле өзенінің сол жақ ірі саласы болып табылатын, Қазақстан Республикасының Алматы облысындағы өзен. Бұл өзенде Үлкен Алматы каналы басталатын, Бартоғай су қоймасы салынған.
7 Нұра	Өзеннің көп бөлігі ішкі Арал – Каспий ағынсыз алабына жатады, кейбір жаңбырлы жылдары ағыстың бөлігі Есіл өзеніне құяды. Қызылтас тауының батыс сілемдерінен басталып, Теңіз көліне құяды. Өзеннің ұзындығы – 978 км, су жинау алабы - 58,1 мың км ² .

ОТВЕТЫ ПО ГЕОГРАФИИ
10 КЛАСС

Задание 1. Тестовые задания

1. В
2. D
3. А
4. В
5. С
6. D
7. В
8. В
9. Е
10. А
11. С
12. Е
13. В
14. А
15. D
16. Е
17. В
18. С
19. С
20. А
21. Е
22. В
23. D
24. В
25. С

Задание 2. Установите соответствия *полезное ископаемое – месторождение – страна*, на территории которой оно находится. (1 балл за каждый правильный ответ. **Итого 10 баллов**).

Полезное ископаемое	Месторождение	Страна
А) алмазы Б) природный газ В) бокситы Г) уголь Д) нефть	1) Шанси 2) Газли 3) Тенгиз 4) Уэйпа 5) Кимберли	Г) Казахстан II) ЮАР III) Узбекистан IV) КНР V) Австралия

- А – 5 – II
Б – 2 – III
В – 4 – V
Г – 1 – IV
Д – 3 – I

Задание 3. Определите по описанию природный объект и ответьте на дополнительные вопросы. (За определение – 2 балла, за определение стран – 2 балла, за определение условия климата и режима погоды – 2 балла, за объяснение - 2 балла. **Итого 8 баллов**).

Заболоченная низменность, расположенная в тектонической впадине в верховьях р.Парагвай. По мнению специалистов, этот участок суши представляет собой богатейшую пресноводную экосистему Земли. Современные ландшафты этого района включают в себя тропические леса, каатингу, водно-болотные угодья и типичную саванну. Наводнения в течение влажного сезона превращают этот участок в огромное озеро-болото. Во время засухи ландшафт меняется: отмечается чередование зарастающих болот и блуждающих русел рек, солончаков, песчаных отмелей и травянистых участков. Столь неоднородный ландшафт обусла

вликает широкое видовое разнообразие. Этот объект входит в список Всемирного наследия ЮНЕСКО. В каких странах он располагается? В условиях какого типа климата формируются столь разнообразные ландшафты? Каков режим погоды по сезонам года и чем его можно объяснить? Прослеживается ли влияние человека и его деятельности на природу объекта?

1. Пантанал,
2. Бразилия/Парагвай
3. Субэкваториальный с достаточным увлажнением.
4. Влияние человека: Охота на редких животных и птиц, строительство каких-либо объектов в периферийной части территории.

Задание 4. В Казахстане 85 022 реки; из них 84 694 длиной до 100 км, 305 — до 500 км, 23 — длиной свыше 500—1000 км. По ниже приведенному описанию определите о каких реках нашей республики идет речь? (1 балл за каждый правильный ответ. **Итого 7 баллов**).

№ п/п	Название реки	Описание
1 Талас	Река, протекающая по территории Киргизии и Казахстана. Длина реки - 661 км, площадь её водосборного бассейна - 52 700 км ² . Образуется от слияния рек Каракол и Уч-Кошой. В нижнем течении река теряется в песках Мойынкум.
2 Иргиз (Ыргыз)	Река в Актюбинской и Костанайской областях Казахстана, правый приток Тургая. Длина реки 593 км, площадь бассейна около 32 тыс. км ² . Исток находится на восточных склонах Мугалжарских гор. В верхнем течении вода пресная, в низовьях солоноватая.
3 Шидерты	Река в Карагандинской и Павлодарской областях Казахстана. В низовьях река называется Карасу. Длина — 502 км, площадь бассейна 15,9 тыс. км ² . Берёт начало с Казахского мелкосопочника. в 20 км западнее города Кушоки. Впадает в озеро Шаганак (бассейн Иртыша).
4 Лепсы	Река относится к бассейну озера Балхаш. Длина 417 км, площадь бассейна — 8040 км ² . Берет начало из ледников северных склонов Жетысуйского Алатау, протекает среди различных природных зон, впадает в восточную часть озера Балхаш
5 Уил	Степная река на западе Казахстана. Находится с левой стороны реки Урала и имеет направление с востока на запад; берет начало с подножья Мугоджарских горю. Длина около 800 км; площадь бассейна 31 500 км ² .
6 Чилик	Река в Алматинской области республики Казахстан, один из крупнейших левых притоков реки Или. На реке создано Бартогайское водохранилище, откуда начинается Большой Алматинский канал.
7 Нура	Большая часть стока реки относится к внутреннему бессточному Арало-Каспийскому бассейну, в некоторые многоводные годы часть стока переливается в р. Ишим. Река берет начало с западных отрогов гор Кызылтас и впадает в озеро Тенгиз. Длина реки составляет 978 км, площадь водосбора — 58,1 тыс. км ² .